

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
10000 Zagreb, Planinska 2A
KLASA: 322-01/20-01/245
URBROJ: 525-10/0525-20-4
Zagreb, 24. studenoga 2020.

OVLAŠTENE VETERINARSKJE ORGANIZACIJE
u zaraženom i ugroženom području

PREDMET: Uputa broj 1 o provedbi popisa, kliničkih pregleda i uzorkovanja na zaraženom i ugroženom području
- dostavlja se

Poštovani,

U nastavku donosimo Uputu broj 1 o načinu provedbe popisa gospodarstava, kliničkih pregleda i uzorkovanja peradi i ptica u zaraženom i ugroženom području.

Rješenjem KLASA: UP/I-322-02/20-01/192 određeno je zaraženo i ugroženo područje s obzirom na pojavu visoko patogene influence ptica (VPIP) u RH.

U zaraženom i ugroženom području ovlaštene veterinarske organizacije provode popis i pregled gospodarstava na kojima se drži perad i/ili ptice u zatočeništvu sukladno članku 18. Pravilnika o mjerama za suzbijanje i kontrolu influence ptica (Narodne novine, broj 131/06), tako da se predmetne aktivnosti **prvo provedu na zaraženom području i to najkasnije do 5. prosinca 2020. godine.**

Ukoliko je moguće organizirati dovoljno timova za popis gospodarstava, predmetne aktivnosti trebaju započeti istovremeno, odnosno što je prije moguće i na ugroženom području.

Mjere određene Naredbom o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na zaraženim i ugroženim područjima Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 130/20) ostaju na snazi u zaraženom području do 31. prosinca 2020. godine, a u ugroženom području do 10. siječnja 2021. godine. Zaraženo područje nakon 31. prosinca 2020 godine, postaje ugroženo područje.

Prilikom obilazaka gospodarstava ovlaštene veterinari dužni su se pridržavati svih biosigurnosnih mjera te su dužni upoznati posjednike o obaveznim mjerama.

Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane (u daljnjem tekstu: Uprava) će prema potrebi i ovisno o epidemiološkoj situaciji ažurirati Uputu.

ZARAŽENO PODRUČJE

U zaraženom području obavezno se provodi:

1. Popis svih gospodarstava
2. klinički pregled svih gospodarstava koja drže 20 i više peradi i/ili ptica u zatočeništvu
3. Uzorkovanje na svim gospodarstvima koja drže 20 i više peradi i/ili ptica u zatočeništvu
4. Uzorkovanje i klinički pregled na svim ostalim gospodarstvima ukoliko je utvrđen povećani pobol, uginuće ili su utvrđena odstupanja u proizvodnji (bez obzira na broj peradi i/ili ptica na gospodarstvu)

UGROŽENO PODRUČJE

U ugroženom području obavezno se provodi:

1. Popis svih komercijalnih gospodarstava - komercijalnim gospodarstvom smatra se gospodarstvo s kojeg se perad ili proizvodi podrijetlom od peradi stavljaju u javnu potrošnju ili se perad prodaje radi daljnjeg uzgoja, a dokaz za isto je posjedovanje izdane svjedodžbe ili nalaza na pretragu za salmonelozu peradi u posljednjih šest mjeseci (prema evidenciji ovlaštene veterinarske organizacije)
2. Klinički pregled peradi u svim proizvodnim jedinicama na svim komercijalnim gospodarstvima
3. Uzorkovanje i klinički pregled na gospodarstvima na kojima se utvrdi bilo koji klinički znak bolesti ili ako postoje indikacije o povećanom dnevnom uginuću (> 3 puta od uobičajenog dnevnog uginuća u jatu) ili pad u dnevnoj proizvodnji jaja (> 5%) ili smanjeni dnevni unos hrane i/ili vode (> 5%)
4. Uzorkovanje i klinički pregled na gospodarstvima ukoliko je utvrđen povećani pobol, uginuće ili su utvrđena odstupanja u proizvodnji (bez obzira je li gospodarstvo komercijalno)

Obilaskom gospodarstava u zaraženom području potrebno je utvrditi sva gospodarstva na kojima se drži perad i/ili ptice u zatočeništvu te utvrditi opće zdravstveno stanje peradi i ptica u zatočeništvu na svakom gospodarstvu.

Dodatno, a u svrhu provedbe mjere za sprječavanje širenja ptičjih virusa influence na druge vrste, potrebno je prikupiti i informacije o drugim vrstama životinja, prvenstveno svinjama koje se drže na gospodarstvu, sukladno točki 8.21. Pravilnika o dijagnostičkom priručniku za

influncu ptica (Narodne novine, broj 99/08) članku 47. stavcima 1. i 6. Pravilnika o mjerama za suzbijanje i kontrolu influence ptica.

Pregled svakog gospodarstva sastoji se od uzimanja podataka (intervju posjednika/odgovorne osobe) o zdravstvenom stanju peradi i/ili ptica u zatočeništvu, kao i svinja ukoliko su prisutne na gospodarstvu, u proteklih mjesec dana, uočenim znakovima bolesti, uginućima i proizvodnji, a podaci se bilježe na obrascu iz privitka ove Upute.

Ispunjene obrasce potrebno je dostaviti u Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane najkasnije do ponedjeljka za prethodni tjedan bilo putem pošte ili slanjem na adresu e-pošte: zlata.ples@mps.hr i neven.miric@mps.hr.

Ukoliko se radi o gospodarstvu na kojem se utvrde klinički znakovi u peradi koji upućuju na sumnju na influencu ptica, potrebno je postupiti sukladno standardnoj proceduri o obvezi prijave bolesti u skladu s Pravilnikom o prijavi bolesti životinja (Narodne novine, broj 65/20).

Troškovi provedbe aktivnosti određenih Uputom financiraju se iz sredstava državnog proračuna, u iznosima određenim Odlukom o visini naknade za propisane veterinarske usluge pri provedbi mjera sprječavanja pojave i širenja influence ptica na zaraženim i ugroženim područjima Republike Hrvatske (KLASA: 322-01/20-01/245, URBROJ: 525-10/0542-20-3).

Daljnje informacije o provedbi kliničkih pregleda, uzorkovanju, prijevozu uzoraka te o kliničkim znakovima, daju se u prilogu ove Upute.

S poštovanjem,

POMOĆNICA MINISTRICE

doc. Tatjana Karačić, dr.med.vet.

Prilog:

1. Informacije o provedbi kliničkih pregleda, uzorkovanju, prijevozu uzoraka te o kliničkim znakovima
2. Obrazac

PRILOG 1.

KLINIČKI PREGLED

Klinički pregled provodi se u skladu s Pravilnikom o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica, Poglavlje IV, B., točke 8.6. i 8.7., kako slijedi:

- (a) kontrola evidencije o proizvodnji i zdravlju na gospodarstvu, i
- (b) klinički pregled u svakoj proizvodnoj jedinici uključujući procjenu povijesti bolesti i klinički pregled peradi ili drugih ptica koje se drže u zatočeništvu, a posebno onih koje izgledaju bolesno.

Ako postoje indikacije o povećanom dnevnom uginuću (> 3 puta od uobičajenog dnevnog uginuća u jatu) ili pad u dnevnoj proizvodnji jaja (> 5%) ili smanjeni dnevni unos hrane i/ili vode (> 5%), standardni uzorci se moraju uzeti iz svake proizvodne jedinice.

UZROKOVANJE

U svrhu prikupljanja informacija o proširenosti influence ptica u zaraženom i ugroženom području uzimaju se uzorci, odnosno brisovi od peradi i/ili ptica u zatočeništvu za virusološko testiranje na sljedeći način:

- najmanje 5 uginulih/bolesnih ptica, ako ih ima; i/ili
- najmanje 20 brisova dušnika/ždrijela i 20 brisova kloake.

Lešine moraju biti svježije i izrazito bolesne ili moribundne ptice koje su usmrćene na humani način.

Ukoliko su utvrđeni znakovi bolesti uzorci se moraju uzimati od ptica koje pokazuju kliničke znakove bolesti.

Ukoliko na gospodarstvu ima manje od 20 životinja, uzorci se uzimaju od svih ptica.

Brisovi kloake moraju biti prekriveni fecesom (optimalno 1g). Ako iz bilo kojeg razloga nije prikladno uzeti bris kloake od živih ptica, kao uzorak može poslužiti pažljivo prikupljen svježiji feces.

Brisove dušnika/ždrijela, najpraktičnije je prikupiti iz usne šupljine.

PRIJEVOZ UZORAKA

Brisovi moraju biti odmah ohlađeni ledom ili ulošcima sa smrznutim gelom i dostavljeni u laboratorij što je prije moguće. Uzorci ne smiju biti zamrznuti, osim ako je to krajnje nužno. Ako se ne može garantirati brzi prijevoz u laboratorij unutar 24 sata uzorke treba odmah smrznuti, pohraniti i zatim prevesti na suhom ledu.

Dodatno, ali ne kao zamjena za hlađenje brisovi moraju biti stavljeni u antibiotski ili specifični transportni medij za virus na 4°C na način da su potpuno uronjeni. U nedostatku takvog medija brisove treba vratiti u epruvetu i suhe dostaviti u laboratorij za testiranje.

KLINIČKI ZNAKOVI U PTICA ZARAŽENIH VIRUSOM VPIP

Klinički znakovi su vrlo različiti i ovise o čimbenicima kao što su virulencija infektivnog virusa, pogođena vrsta, dob, spol, druge prisutne bolesti, okoliš.

Rani znakovi bolesti mogu uključiti smanjeno uzimanje vode i hrane i relativno nisku stopu smrtnosti. Alternativno, bolest se u jatu može iznenada pojaviti te veliki broj ptica može uginuti bez ikakvih znakova bolesti ili s minimalnim znakovima potištenosti, inapetence, nakostriješenog perja i temperature. Klinički znakovi bolesti jače su izraženi u ptica koje duže prežive. Vrijeme kad se razvijaju klinički znakovi ovisi o virusu, domaćinu i početnoj zaraznoj dozi i načinom držanja. Virus se širi sporije u kavezno držanih nesilica ili ptica koje se drže na otvorenom u usporedbi s nastambama u kojima se drže brojleri.

Nesilice zaražene s virusom VPIP u početku mogu nesti jaja s mekom ljuskom, ali nesenje ubrzo prestaje. Bolesne ptice često sjede ili stoje u polusvjesnom stanju s glavom koja dotiče pod. Krijeste i podbradci su edematozni i cijanotični i na vrhovima mogu imati točkasta krvarenja. Učestao je profuzni vodenasti proljev i ptice su jako žedne. Disanje može biti otežano i može se vidjeti pojačano suženje. Na dijelovima kože koji nisu pokriveni perjem mogu se vidjeti hemoragije. Stopa smrtnosti u jatu varira od 50 do 100%.

Znakovi VPIP u brojlera često su manje uočljivi nego u druge peradi i obično uključuju jaku potištenost, inapetencu, a značajan porast smrtnosti može biti prvi uočeni znak abnormalnosti. Otok glave i vrata i neurološki znakovi kao što su tortikolis i ataksija takođe se mogu uočiti.

VPIP u purana je slična u onoj u domaćih ptica, ali se čini da su u pura neki virusi VPIP virulentniji od drugih virusa VPIP.

U gusaka zaraženih s virusom VPIP znakovi potištenosti, inapetence i dijareje slični su onima u nesilica, premda često popraćeni otečenim sinusima. Mlađe ptice mogu pokazivati neurološke znakove.

Patke zaražene virusom VPIP ne moraju pokazivati kliničke znakove, ali je za neke sojeve objavljeno da uzrokuju kliničke znakove jednake onima u gusaka, s određenom stopom smrtnosti.

Pri infekcijama nojeva virusima VPIP i NPIP klinički znakovi mogu izostati. U slučaju izbijanja VPIP, kakva je bila ona u Italiji 1999. i 2000. godine, biserke i japanske prepelice, pokazale su se osjetljivima na infekciju, s kliničkim znakovima i stopom smrtnosti kao u slučaju bolesti u kokoši ili pura. U određenim eksperimentalnim studijama, uočeno je da su prepelice otpornije na neke sojeve virusa VPIP.

PRILOG 2.

OBRAZAC

